

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Ida Marén
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2020-02-25

1 (5)

Diarienummer

2020/ÄON 0017 003

Äldre- och omsorgsnämnden

Riktlinjer för parboende inom äldreomsorgen

Äldre- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut till äldre- och omsorgsnämnden

1. Riktlinjer för parboende inom äldreomsorgen antas.
2. Avsnittet om parboende i tidigare antagna riktlinjer för biståndshandläggning av ärenden enligt socialtjänstlag för personer över 18 år (dnr 2019/ÄON 0043 003) upphör därmed att gälla.

Äldre- och omsorgsförvaltningen

John Henriksson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Sedan 2012 ingår det i skälighetsnivå att äldre som har beviljats vård- och omsorgsboende under vissa förutsättningar ska kunna fortsätta att sammanbo med sin make eller sambo¹. Syftet är att par ska kunna fortsätta bo tillsammans även om den ena parten behöver så omfattande stöd, vård och omsorg att han eller hon behöver bo i ett vård- och omsorgsboende. Ett kortare avsnitt om parboende ingår i myndighetens riktlinjer för handläggning av ärenden enligt socialtjänstlagen för personer över 18 år, antagna av äldre- och omsorgsnämnden i maj 2019.² Äldre- och omsorgsförvaltningen har sett behov av att tydliggöra förutsättningarna för parboende i Tyresö. Riktlinjer för parboende inom äldreomsorgen har därför arbetats fram.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2012 ingår det i skälighetsnivå att den som har beviljats vård- och omsorgsboende under vissa förutsättningar ska kunna fortsätta att sammanbo med sin make eller sambo.³ Syftet är att par ska kunna fortsätta bo tillsammans även om den ena parten behöver så omfattande stöd, vård och omsorg att han eller hon behöver bo i ett vård- och omsorgsboende.

Äldre- och omsorgsförvaltningen som hanterar ansökningar om parboende, har sett behov av att utreda och tydliggöra förutsättningarna för parboende i Tyresö. Delar som behöver förtydligas är bland annat ansökningsförfarandet, villkor för medboende i vård- och omsorgsboendet, former för verkställande av parboende samt vad som gäller när parboendet av någon anledning upphör.

Idag ingår ett kortare avsnitt om parboende i riktlinjer för handläggning av ärenden enligt socialtjänstlagen för personer över 18 år, antagna av äldre- och omsorgsnämnden i maj 2019.⁴

Förslag till nya riktlinjer för parboende inom äldreomsorgen har tagits fram i ett eget dokument. Riktlinjerna syftar till att utgöra stöd och vägledning till handläggare vid ansökan och verkställande av parboende och utgör

¹ 4 kap. 1 c § socialtjänstlagen (2001:453)

² 2019-05-22, § 1044

³ 4 kap. 1 c § socialtjänstlagen (2001:453)

⁴ 2019-05-22, § 1044

komplement till övriga riktlinjer inom biståndshandläggning av ärenden inom äldreomsorgen.

Parboende i lagstiftningen

I socialtjänstlagstiftningen finns två bestämmelser som reglerar rätten till parboende i vård- och omsorgsboende för äldre.⁵ I 4 kap. 1 c § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, anges att rätt till parboende finns om den ena av makarna eller samborna behöver en plats i vård- och omsorgsboende. Bestämmelsen i 2 kap. 2 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF reglerar rätten att bo i samma vård- och omsorgsboende, då båda är i behov av vård- och omsorgsboende.

Riktlinjerna som tagits fram omfattar främst parboende när den ena av makarna eller samborna behöver en plats i vård- och omsorgsboende. Riktlinjerna utgår från de kriterier och förutsättningar som anges i 4 kap. 1 c § SoL och Socialstyrelsens vägledning avseende tillämpningen av bestämmelser kring parboende, som getts ut i samarbete med Boverket.⁶ Förutsättningarna för parboende, att paret tidigare varaktigt sammanbott⁷ och att det är bådas önskan att fortsätta bo tillsammans i vård- och omsorgsboende, ska vara uppfyllda. Enligt tidigare riktlinjer kunde parboende i Tyresö beviljas oavsett om paret varaktigt sammanbott tidigare.

Verkställande av parboende

Parboende kan verkställas i samma rum eller samma lägenhet, alternativt i olika rum eller lägenheter, under förutsättning att makarna upplever sig sammanbo. Parboende enligt 4 kap. 1 c § SoL kan även verkställas så att den ene maken bor i vård- och omsorgsboende och den andra i trygghetsboende, under förutsättning att båda boendeformerna är belägna i samma byggnad.⁸

⁵ I sådant boende för äldre som avses i 5 kap. 5 § SoL.

⁶ Socialstyrelsen 2013, Rätten att fortsätta bo tillsammans i äldreboende - Vägledning för tillämpning av socialtjänst- och hyreslagstiftningen

⁷ Eller, om den ena parten redan bor på ett vård- och omsorgsboende för äldre, att paret dessförinnan varaktigt sammanbott.

⁸ Socialstyrelsen 2013, Rätten att fortsätta bo tillsammans i äldreboende, Vägledning för tillämpning av socialtjänst- och hyreslagstiftningen s 9

Generellt ska kommunen se till att den enskildes behov tillgodoses och att han eller hon tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Arbetsmiljön ska också säkerställas så att den biståndsberättigades behov av stöd kan tillgodoses. Det ska finnas plats för personalen att kunna hjälpa den enskilde och det ska finnas plats för hjälpmedel.

I Tyresö finns ett kommunalt vård- och omsorgsboende för äldre, Björkbacken, samt tre som drivs av privata aktörer, Villa Basilika och Krusmyntan som drivs av Vardaga, och Trollängen som drivs av Förenade Care. Förutsättningarna för parboende ser olika ut i de olika boendena, framför allt beroende på rummens storlek.

I anslutning till Björkbackens vård- och omsorgsboende finns trygghetsboendet som är ett alternativt boende för äldre, som inte har behov av biståndsbedömt vård- eller omsorgsboende, men som önskar ett boende med större trygghet och närhet till olika former av service. Tyresö Bostäder har också ett antal seniorbostäder med hyresrätt på Bollmoravägen och på Kumla Allé. Det är vanliga hyreslägenheter anpassade för äldre vad gäller hissar, badrum, trösklar med mera.

Enligt de nya riktlinjerna ska begäran om parboende i första hand tillgodoses genom att förtur beviljas till trygghetsboende/seniorlägenhet i anslutning till Björkbackens vård- och omsorgsboende. Detta gäller i de fall enbart den ena maken har behov av vård- och omsorgsboende. En individuell bedömning görs alltid i det enskilda fallet.

Om parboendet upphör

Parboendet kan upphöra exempelvis genom att den ena parten avlider, den medboende ångrar sig och flyttar ut eller att den medboende på grund av ökade behov får ett eget beslut om vård- och omsorgsboende och inte längre kan, eller vill bo tillsammans. Utgångspunkten i en sådan situation är att den medboende löser sin boendesituation på egen hand. Både den biståndsberättigade och den medboende ska informeras om förutsättningarna redan innan parboendet verkställs så att den medboende är medveten om vad som gäller i händelse av att avflytt är aktuellt och kan planera för detta. Exempelvis kan den medboende ställa sig i bostadskö, hyra ut sin bostad eller undersöka andra boendalternativ.

Om boendesituationen inte kan lösas på annat sätt föreslås i riktlinjerna att den medboende kan ges förtur till seniorboendet/trygghetsboendet.

